

isbucnească în desfășurate și entuziaste aclamațiuni.

Serbările de astăzi vi-le rezumăm în următorul raport:

Trenul aducând pe Regele și pe Principii Ferdinand și Carol, a sosit în gara Iașului la 10 ore dim. După o primire splendidă și după recepțiunile obișnuite s'a format un impozant cortegiu, îndreptându-se spre Metropole. În tot parcursul drumului Familia regala a fost obiectul celor mai vii manifestații de simpatie. Trăsura regală a fost acoperită cu buchete și jerbe de flori, aruncate din balcoane și dela ferestre.

După oficierea unui parastă în memoria lui Cuza-Vodă cortegiul s'a îndreptat spre Piața Unirii, în mijlocul căruia să ridică falnic statuia lui Vodă-Cuza.

M. S. Regele, Principii, d-nii miniștrii și reprezentanții autorităților iau loc în pavilionul regal construit în dreapta statuei.

Delegațiile tuturor societăților precum și cele ale veteranilor și țărănilor ocupă vasta piață, iar tribuna din stânga este ocupată de notabilitățile orașului.

La orele 11 jum. I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei încunjurat de înaltul cler începe oficierea serviciului divin.

Cu această ocaziune I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a citit următoarea rugăciune:

«Doamne Dumnezeul nostru, Împăratul Împăraților și Domnul Domnilor. Căci Tu ai puterea Ta ai făcut pe om, din care ai întemeiat neamul omesc și cu înțelepciunea Ta conduci popoarele prin aleșii Tăi spre a face voia Ta, pentru fericeirea lor. Auzi-ne pre noi, cei ce ne-am adunat azi în jurul chipului acesta, care s'a ridicat de poporul român pentru pomenirea fostului Domnitor Alexandru Ioan Cuza, de-asupra capului căruia Tu ai împletit cununa Unirii de vece a acelor două țări surori de o credință și de un neam, în o Românie cu nume mare. Și precum în vremea veche ai poruncit să se așeze semn de piatră spre aducerea aminte pentru faptele săvârșite întru numele Tău de conducătorii poporului ales, așa și acum bine-voește rugăm-ne Tăe, a întări chipul acesta, ca să stea neclintit și să fie vecinică pomenire pentru Voievodul Unirii și a faptelor lui, care le-a săvârșit prin propria Ta spre folosul țării și spre slava Ta în veci amin».

După rostirea rugăciunii, ascultată cu capetele descoperite, a urmat la un semn dat desvălirea statuei, opera reușită a maestrului sculptor Rafaelo Romanelli.

Cel dintâiu ia cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, președintele comitetului pentru ridicarea acestui monument, arătând importanța acestui moment sârbătoresc.

D-l Gr. Ghica Deleni, inițiatorul ridicării monumentului, exprimă recunoștința comitetului de inițiativă Regelui și Principelui pentru prezența lor la această serbare, mulțumindu-se tuturor cari au contribuit la ridicarea monumentului și predă monumentul în îngrijire primarului orașului cu următoarele cuvinte: «rog să primiți monumentul nostru și să-l păstrați cu venerație pentru cinstea orașului de unde au pornit cele mai mari idei și unde s'au născut toate sentimentele de abnegațiune și de sacrificii pentru cauza națională».

Urmează

Toate acestea provin din lipsa de pricepere și din o economie rău înțeleasă. E de ajuns, ca să treci pe lângă o farmă, ca să ghicești, ce neam de oameni o stăpânește și ce pricepere are stăpânul acelei ferme.

Și să nu se supere nimeni dacă spun, că noi Românii de aci din Canada stăm în urma tuturor neamurilor în ce privește dezvoltarea economică și culturală, adevărul trebuie spus chiar atunci, când ustură pe cineva, pe aproapele tău, pe tine însuși.

Să luăm de pildă pe Germani, cu cât suntem mai inapoiți față de ei! Casele lor sunt mari, moderne, estetice și curat întreținute, atât pe dinafară cât și pe dinăuntru.

Grajdurile lor sunt bine făcute, spațioase și igienice, cu despărțiri pentru deosebite vite. Asemenea și șurile și magaziele pentru grâne. Și toate acestea clădite cu rânduială, așa ca să aibă și o vedere frumoasă și să fie și la îndemână.

În privința culturii, cred că ar fi de ajuns să spun numai atât, că în Canada apar peste zece ziare politice în limba germană, vreo trei umoristice, și o revistă economică foarte bine redactată. Ungurii iară nu se lasă, căci și ei au două ziare și sunt mai multe societăți de economie, de ajutor, și câteva cooperative de consum. Acum se planu-

Cuvântarea Regelui Carol.

Cu o vie satisfacțiune am venit în iubita mea a doua capitală spre a da o însemnătate și mai mare acestei sărbători naționale, menită a dovedi că poporul român știe a se arăta recunoscător către cei cari l'au sprijinit întru îndeplinirea aspirațiilor sale. Cea mai înaltă, cea mai sfântă dintre aceste aspirațiuni a fost Unirea țării surori, pentru care au luptat necurmat în împrejurări grele și chiar primejdioase toți fruntașii marelui generațiuni de la mijlocul veacului trecut. Domnitorul Alexandru I. Cuza a avut gloria de a lega numele său de acest mare fapt istoric, început prin alegerea sa și adus la deplină îndeplinire prin încordata sa stăruință.

Sunt însă alte fapte mari, mai personale, cari îndreptățesc cinstirea ce i se face astăzi. Pe lângă unire, acest monument ridicat pentru recunoștință obștească mai însemnează desrobirea țărănilor, secularizarea bunurilor mănăstirești și îndrumarea țării către neatrănare. Voința hotărâtă a lui Vodă Cuza și pătrunzătoarea înțelepciune a sfetnicilor săi găsesc în sfârșit dreapta și frumoasa lor resplată. Primul Rege al României își îndeplinește o sfântă datorie către primul Domnitor al țării surori unite, aducând în fața acestui monument prinorul de cinstire ce se cuvine memoriei lui Cuza-Vodă, care va rămâne deapădură neștearsă în amintirea poporului.

Cuvântul regelui a produs o profundă impresiune și a fost acoperit cu aplauzele entuziaste ale mulțimii.

Urmează discursul primarului orașului.

Discursul primarului Botez.

D-l primar Gh. Botez, după ce mulțumește regelui pentru prezența sa în mijlocul leșenilor, spune următoarele:

«...S-a scurs mai bine de jumătate de secol de când cetățenii Iașului sărbătoreau îndoita alegere a colonelului Alexandru Ion Cuza, cel sortit să fie ultimul Domn al Moldovei și primul Domn al României, una singură și nedespărțită.»

Și în bucuria ce cuprinsese în acele fericele zile toată suflarea românească s-a încins o horă mare nu tocmai pe acest loc, zis astăzi «Piața Unirii», ci mai în lături ceva — colo înaintea clădirii numită pe atunci «Hanul lui Petrea Bacaluc».

Și într-un entuziasm izvorât din suflete curate s'au prins în joc deavalma boerii, cu negustorii cinstiți, cu breslașii harnici și cu plugarii oțelii în nevoii grele.

S-au prins și mândrele Domnițe ca Ilenele Consinzene ale poporului. Toți

este formarea unei Uniuni a farmerilor Unguri. Ce avem noi?

Avem vre-un ziar măcar? Dar dacă s-ar încumeta cineva să scoată unul, al doilea număr n-ar mai vedea lumina zilei. Dar încurajăm noi vre-un ziar ce apare în Statele-Unite, sau de acasă?

Avem vre-o carte în casă, ca să cetim din ea ceva lucruri folositoare? Nimic. Ne mulțumim să ne clădim casa și coșarul ca la noi, ba încă și mai rău, astăzi dregem, mâne stricăm, și suntem mulțumiți, că ne aflăm în treabă.

De un avânt către cultură, către o viață nobilă, care să ne ridice vaza în fața altor neamuri, nici pomeneală, nici prin gând nu ne trece.

Și ce este mai trist, și copiii noștri cresc și se ridică fără a căpăta alte noțiuni, alte apucături, decât ale noastre.

Ar trebui o sforțare eroică din partea elementului mai luminat al Românilor de aci, ca să punem capăt unei stări de lucruri, care numai cinstire nu ne face.

Regret, că nu am putut schița în termeni mai favorabili starea Românilor din Canada și aș dori, ca în viitor se pot face constatări mai mulțumitoare.

C. R. Pascu.

s-au prins în «hora unirii» și toți aveau lacrimi de bucurie în ochii lor, căci așa este Românul: râde nepăsător în durerea lui, dar plânge de bucurie. Și cu atâta foc s'a învârtit sfânta horă a unirii, încât Milcovul, râul blăstămat ce veacuri despărțise două țări surori, a fost secat pentru vecii vecilor!

Domnul prezident al comitetului de inițiativă d. Gr. Ghica-Deleni în frumoasa d-sale cuvântare a descris neperifoarele acte îndeplinite în atât de scurt restimp de către Alexandru Ion I. Cuza.

Eu voi reținea numai actul unirii căci actul acesta este și va rămâne pentru noi cel mai sfânt și cel mai mare în veacul veacurilor.

Dintrânsul din unire au izvorât toate câte s'au făcut dela 1859 până azi, toate câte nădăjduim, că se vor face în viitorul vremurilor.

Și dacă n-ar fi fost decât acesta, — destul era!

Nu doar, că Unirea s'ar fi făcut cândva și fără Cuza. Prea mult pătrunsesse în inimi, în ființa noastră ideea salvatoare a unirii. Dar El Vodă Cuza a știut să grăbească în mod fericit mersul istoriei. A știut toate să le folosească, toate piedecile să le înfrunte, să le doboare.

Din energia, din credința entuziastă în destinele poporului român, a dat energie și încredere unei întregi națiuni. El a știut să imprime pecetea personalității sale pe întreaga epocă a redeștețării și regenerării poporului românesc.

Și iată pentru ce Cuza-Vodă este și va rămâne deapădură în amintirea Românilor un Erou legendar, a cărui figură va crește pe atât mai luminoasă pe cât veacurile se vor scurge mai numeroase.

Istoria vorbește deia sine. Ea înscrie pe bronzul ei tot ce a văzut și vede! Voința omenească cât de puternică fie, nu poate schimba întru nimic faptele istorice.

Pe veci istoria va scrie, că la 1859 Alexandru Ion Cuza-Vodă a pus început unei epoci mari pentru noi, epoci pe care M. V. dela 1866 prin dragostea ce ați înclinat-o poporului român, ați continuat-o cu noroc, mărind-o în strălucire.

Și nădăjduim în adâncul cugetului nostru, că A. S. R. Moștenitorul Tronului va continua mersul ascendent al acestei epoci.

Iașul, din sufletul căruia au pornit multe idei mari, multe acțiuni viguroase și cari au avut abnegarea a-și impune mari sacrificii pentru izbândirea țelului sfânt, salută astăzi tot cu aceea pornire entuziastă ca și la 1859 pe marele Domnitor, a cărui statuie prin inițiativa și străduința neobosită a distinsului român Gr. Ghica încunjurat de persoane tot atât de înflăcărate și stăruitoare, a fost ridicată precum și trebuia. Da! precum și trebuia în cetatea Iașului și care statuie ne este încredințată pentru veșnică păstrare nouă leșenilor!...

După d-l primar Botez au luat cuvântul ministrul C. C. Arion, în numele guvernului și d-l A. D. Xenopol, marele nostru istoric. Părți din aceste frumoase și documentate discursuri vom aduce în anul de mâne. Reținem pentru azi cuvintele, cu cari d-l Xenopol a încheiat discursul său:

Sire, poporul român vă mulțumește cu cea mai adâncă închinare pentru prezența M. V. ce a dat-o acestei sărbători a neamului întreg, căci Voi sunteți tocmai întruparea tuturor gândurilor, tuturor visurilor chiar ale acestui neam. Sfântă este cugetarea mărturisită de Majestatea Voastră și care V'a împins a veni să prezidați această marea sărbătoare, anume ce: «Regele României nu lipsește dela desvălirea monumentului aceluia ce-a pus, prin unirea țării, temeliea Regatului român».

Veți trăi deci Sire în tot lungul timpurilor viitoare pururea imbinat în amintirea popoarelor cu figura lui Cuza-Vodă.

Acesta ca izvoditorul, M. V. ca înălțătorul României moderne.

Săpând astfel pe veșnicie Pe-a inimii adânc perete
Din două gânduri o cunună
Din două chipuri o pecete.

După d-l Xenopol a luat cuvântul d-l N. Iorga în numele universităților și școlilor române spunând cam următoarele:

Cuvântarea d-lui N. Iorga.

Marele domn, al cărui chip de bronz se înfățișează astăzi întâiași dată în lumina soarelui prin jertfa recunoscătoare a săracului ajutat de dânsul, ca și prin recunoștința Regelui, căruia i-a pregătit calea

și după puterile unui exilat i-a ajutat cu loialitate, a îndeplinit prin unirea trainică a Principatelor și prin liberarea legală a țărănilui un vast program de cultură, întrebunțând pe acel mare om de stat, care rezumă în el cu strălucire acea cultură: M. Kogălniceanu.

Înțelegând cui se datoresc puterile morale, fără de care o nație cât de bogată și de isteată nu poate săvârși nimic, el a închinat culturii naționale cele două altare de lumină ale Universităților, pregătind astfel noua luptă și noua viață politică a neamului, pe drum de unire și libertate.

Venim astăzi în numele muncii noastre și a tineretului crescut de noi să aducem prinorul nostru de jertfă, dovedind că în ceea ce ne privește Universitățile, ne-am făcut datoria.

Ele au creat puterile morale ce trebuie pentru o nouă eră de avânt național. Și, Majestate, întâiul Rege român, invieter al vitejiei și biruinței noastre, citor al bisericeii și școalei, aceste puteri le închinăm dinastiei noastre pentru neamul nostru. Și îngrijim astăzi cu încredere de aceia, cari cândva, vor ridica statuia de bronz a M. Voastre, după ce istoria va da fiecăruia dreptatea cea netălmănită, împărțind nemuritorii lauri.

După ce a mai vorbit cu multă insuficiență d-l Dăscălescu, președintele centrului studențesc din Iași a urmat depunerea coroanelor.

Coroana depusă de M. S. Regele la monumentul Cuza-Vodă poartă inscripția următoare: *Primul rege al României lui Cuza-Vodă, primul domnitor al țării surori unite.*

Numărul coroanelor depuse este deosebit de mare. S'au depus coroane din partea universităților, tuturor școlilor, societăților, corporațiilor și obștilor sătești.

D-l general Skeletti în numele veteranilor și ofițerilor, cari au început cariera militară în timpul domniei lui Cuza-Vodă, depune o coroană roștind o allocuțiune.

De asemenea Dumitru Solomon țăran impropietar sub Cuza-Vodă rostește o cuvântare în numele țărănimii, depunând și o coroană.

Unul din momentele cele mai înălțătoare ale serbării a fost defilarea trupelor, a societăților precum și a elevilor, veteranilor și țărănilor în fața familiei regale. În special veteranii și țărăni au fost aclamați cu entuziasm, care ajunsesse până la delir.

După defilare M. S. Regele și principii moștenitori au încunjurat statuia examinând-o cu cea mai mare atențiune.

După aceasta M. S. Regele s'a reintors în pavilionul regal și a dat ordin Ministrului de război să se facă o revizuire a regimentului 7 roșiori din Iași să se numească Cuza-Vodă.

În piața Unirii a domnit toată ziua o animație extraordinară. O deosebită impresie au făcut sătenii din satele de munte în frumosul lor port național. Sătenii priveau îndelungat statuia lui Cuza și fiecare își amintea de câte o biografie a marelui Domnitor. Mulți plâneau de bucurie.

În piață în sunetul muzicilor militare, s'a încins o horă monstră.

La orele 1 M. S. Regele, Principii moștenitori și miniștrii au plecat la palatul mitropolitan în aclamațiile entuziaste ale mulțimii. La orele 1 jumătate a avut loc dejunul la palat.

La orele 4 p. m. Regele a părăsit Iașul plecând spre Sinaia. Principii au rămas în Iași și au luat parte la festivalul artistic din teatru național.

Rip.

Act Comemorativ.

Întru cea de apururea aducere aminte și slăvire a faptelor săvârșite de Alexandru Ion I. Cuza, Cel d'întai Domn al Principatelor Române Unite, supt a cărui oblaudire s'a îndeplinit Unirea, s'a făcut secularizarea averilor mănăstirești, s'au impropietarit țărăni, s'au dat țării privilegii noi și civile și penale și s'au pus temelii născătoare statului Român de astăzi, începutu-s'a prin gândul cel bun și îndemnul d-lui Gr. Ghica Deleni, să se adune de la norod banii trebuințioși pentru ridicarea acestui monument, care înveșnicie în bronz chipul Domnitorului Cuza în ochii urmașilor.

Iașii, în care Alexandru Ion Cuza a domnit ca Cel dintâi Domn al Moldovei, s'a crezut chemat a ridica el cel întâi monumentul de față, pentru

a se vorbi tuturor de partea mare ce a avut Iașii și cu ei Moldova întregă, în făurirea statului Român de astăzi.

Înălțatu-s'a acest falnic monument în al 47-lea an de lungă și slăvită domnie a Majestății Sale Carol I, Rege al României, iar desvelirea lui în fața însuși a Majestății Sale însoțit de Altețele Lor Regale Principele Ferdinand, Moștenitorul Tronului, de principele Carol și de Guvernul său; Mitropolit al Moldovei și Sucevei flind I. P. S. S. Dumnilui Domn Pimen Georgescu, Președinte al Consiliului de Miniștri d-nul Titu L. Maiorescu, iar Ad interim la Președinția Consiliului de Miniștri și Ministru de Finanțe d-nul Th. Roseti, cumnatul lui Alexandru Vodă Cuza, Primar al Urbei Iașilor d-nul Gh. N. Botez și prefect al districtului C. Negruzzi.

Scrisu-s'a actul acesta în cea de a doua Capitală, Iași, în al mântuierii leat una mie nouă sute doisprezece, luna lui Mai în 27, și se va păstra în arhivele Primăriei.

Din România.

Dela Academie.

Alaltaeri după prânz Academia Română a ținut o ședință intimă sub președinția d-lui I. Negruzzi. În această ședință, d-nul de Martonne cunoscutul geograf francez, care a ținut o serie de conferințe în România, a fost ales membru corespondent al Academiei Române. D-l D. Sturza a fost reales cu unanimitate secretar al Academiei pe termeni de 6 ani. D-l Iacob Negruzzi a fost reales prezident al Academiei pe anul 1912-1913; iar ca vice-prezidenți au fost aleși d-nii N. Gane dela Iași, I. Bogdan și Hepites. În sfârșit s'a hotărât, ca în ședința de mâne, Miercuri, a Academiei să se facă decernarea premiilor. Cu această ocaziune se vor ceti rapoarte detaliate asupra lucrărilor premiate.

Societatea scriitorilor români.

La întrunirea de alaltaeri a societății scriitorilor români președintele Em. Gârleanu a comunicat adunării că în zilele de 11, 12, 13 și 14 Iunie v. scriitorii români sunt așteptați în Bucovina pentru o serie de patru șezători literare, în Suceava, Câmpu-Lung, Cernăuți și Kădăuți.

În ziua de 2 Iunie v. Societatea scriitorilor români va ține o șezătoare literară în Tulcea cu concursul secțiunii Ligii Culturale de acolo. Vor ceti d-nii Gârleanu, Beldiceanu, Mihail Codreanu, Anghel, d-na Anghel, Cincinat Pavelescu, Lăcusteanu, Galaction și alții.

Știri mărunte.

— Artistii Teatrului Național V. Ioneanu, Ar. Demetriade, Gr. Brezeanu și d. Leon Popescu au plecat alaltaeri la Paris pentru a reprezenta în Capitala Franței marelui film al războiului Independenței.

— Alaltaeri a sosit în București venind din Constanța AA. LL. RR. Principele Maria și Elisabeta.

Contribuiri la „Fundatiunea ziaristilor români“.

Dela «Fundatiunea pentru ajutoarea ziaristilor români din Ungaria» ni se comunică următoarele:

1. În favoarea fundatiunii s'au transpus în decursul săptămânii trecute la banca «Ardeleana» din Orăștie. Venitul conferinței d-lui Dr. I. Lupaș ținută la Sibiu în 17 April a. c. . . . . K 332—
- Venitul conferinței d-lui Oct. Goga, ținută la 26 Mai a. c. K 11880
- Venitul conferinței d-lui Ioan I. Lăpădatu, ținută la Arad în 15 April a. c. . . . . K 237—
- Dela festivalul Bariț aranjat de «Gazeta Transilvaniei» Brașov. . . . . K 313—
- Dela convenirea socială a sodalilor români din Sibiu, ținută la 15 Mai a. c. . . . . K 50—
- Dela «Sentinela» Satul nou. . . . . K 50—

Total Cor. 1,10080

2. Conferința d-lui Dr. Ioan Lupaș «Misiunea episcopilor Gherasim Adamovici și Ioan Bob la curtea din Viena în anul 1792» s'a tipărit în broșură și se va vinde în favoarea fundatiunii ziaristilor. Aceasta broșură valoroasă, care va face cinstire oricărei case românești și al căreia preț este numai 1 cor., se va trimite tuturor fruntașilor români cu rugarea să se primească și rescumpere,

Iar banii să-i remită «Băncii generale de asigurare» de unde se vor depune apoi la banca «Ardeleana» din Orăștie.

Din partea băncilor noastre a încurs la «Fundațiunea ziariștilor români» pânăcum în total suma de K 317944.

Indemnăm on. noastre institute de bani, cari încă n-au contribuit la «Fundațiunea» aceasta, să trimează contribuțiile lor fie direct la «Ardeleana», fie la administrația noastră.

Asemenia atragem și noi atențiunea publicului nostru asupra valoroasei broșuri a d-lui Dr. I. Lupăș și rugăm pe cei cărora li-se va trimite să o resumpere, trimițând după putință o sumă mai mare ca prețul ei bagatel de I Cor. A contribui la augmentarea fundațiunii ziariștilor trebuie să fie o îndatorire națională pentru ori și cine.

ȘTIRI.

— 29 Mai 1912.

Pentru fondul ziariștilor am primit cu mandat poștal dela d-l Artemie I. Mureșianu în Năsăud suma de 10 cor. Întru amintirea zilei morții — 10 Iunie st. n. 1902 — a neuitatului său tată: Ioachim Mureșianu, nepot de frate al lui Iacob Mureșianu — fost redactorul român al «Buletinului imperial» după Ioan Maiorescu în Viena, redactor al primului ziar român apărut întreg cu litere latine dincoace de Carpați «Concordia» în Pesta, deputat la dietele din Sibiu, Cluj și Budapesta, președinte de tribunal, avocat și secretar al fondurilor grănițarești centrale școlastice și de stipendiu în Năsăud. Fie-i memoria eternă.

Pentru frații noștri năpăstuiți prin potop au intrat la administrația ziarului posruu încă următoarele contribuții:

D-nul prof. Ioan Petrovici și soția Sidonia câte 10 cor., laicală 20 cor. S. Ciceronescu (Oradia mare) 10 coroane.

George Coraniciu, notar l. p. Veneția inf. 10 cor.

Neculae Bădițoiu, Brașov, 4 cor.

Valeriu Pană, elev la școala primară din Zărnești, 3 cor.

Radu Vlad Nișcov, elev în cl. III primară tot în Zărnești, 1 cor.

G. Ocășanu. Alaltăeri a încetat din viață bătrânul și distinguit ziarist G. Ocășanu, — membru al sindicatului ziariștilor și redactor în ultimul timp la ziarule «Minerva» și «Seara» — dându-și ultima răsuflare pe un pat al spitalului Filantropia din București. Acum câteva zile Ocășanu s-a simțit bolnav și supunându-se vizitei unui medic, acesta a constat, că bătrânul ziarist își trăiește ultimele zile. Suferea de apendicită, o boală primejduoasă, care din cauza vârstei înaintate a suferindului și a slăbirii organizmului lui, nu mai permitea o operație. Complicându-se în cele din urmă și mai mult boala, alaltăeri moartea a smuls pe vecie condeul din mâinile celui ce o viață întreagă îl mănăuise.

Ocășanu lasă în urma lui o nemângâiată soție și o fetiță. Ne asociem la durerea lor și trimitem condoleanțele noastre intristatei familii.

Doamnele rom. din Făgăraș pentru că năpăstuiți prin potop. Primim spre publicare următorul apel călduros: Cu Nr. 5850/1912 am căpătat dela d. vice-comite concesiune de colectare pentru mult încercații noștri frați din Bănat, Bihor și Ardeal, cari prin inundări, turnuri și focuri au ajuns în cea mai mare lăzierie. Damaele române din Făgăraș, la inițiativa subscrisei, am decis circularea de colecte, în loc și în comitat, în faurul său amintitorilor. Ne permitem, stimate domnule, a-ți trimite și d-tale o listă de colectare, cu rugarea să o circulezi prin localitatea d-voastră, înzistând să contribuie și țărani noștri cât se poate și cu ce vor putea, d. e. până, cămeși, cearcaefuri, țoale etc. Să ne gândescă fleștecare-la suferințele și lipsa fraților noștri. Nu ne putem închipui inimă de român, care să se retragă de a contribui grabnic când știe, că cu miile frați de-ai noștri pier de lume și stau numai cu ce au pe ei, del valurile apelor, furtuna și focul le-a smicnit tot avutul lor. Ca mai iute să venim și noi cât de cât în ajutor am decis, că ce incurge din colecta din loc din cele mai apropiate comune, să trimitem imediat, iar ce va rezulta din colecta d-voastră, vă rugăm a trimite în 10 Iunie n. la adresa subscrisă, de unde vor fi trimise la locul des-

tinat. Despre toate contribuțiile se va da seamă în jurnalele noastre.

Pentru damele române din Făgăraș. Făgăraș 6 Iunie 1912. — Maria Șerban de Voila m. p.

Știri artistice. Despre d-șoara Mărioara G. Dima, elevă a conservatorului de artă dramatică din București, cetim în ziarul «Seara» următoarele: «În a doua zi de examene (Duminecă) ale conservatorului de artă dramatică, clasa doamnei Aristița Romanescu (supl. D. na Giurgea) a prezentat în anul al doilea câteva elemente ce făgădulesc mult. În primul rând trebuie pusă d-șoara Maria Dima, care a dovedit foarte frumoase dispoziții scenice atât într-o scenă din «Magda» cât și în mica și interesanta replică din Gioconda (Silvia act. IV scena cu Sirenetta), străină aproape de toate inflexiunile unei voci calde, capabilă de a urca gama pasiunilor, cum și pe mișcări, eșind astfel în evidență ca un viitor element de valoare pentru orice scenă.»

Ne bucurăm de aceste cuvinte măgulitoare și felicităm pe d-șoara Mărioara Dima la succesele dobândite.

București — Bărlad în aeroplan. Alaltăeri a plecat cu aeroplanul din București d-l locot. Gh. Negrescu și parcursând distanța de 288 km. în patru ore, a aterizat pe platoul grădinei publice din Bărlad. Distanța București-Bărlad a parcurs-o, făcând trei etape, la Tighinești, Râmnic și Tecuci. În tot deursul zborului s-a menținut la înălțime de 400—500 metri. La sosire în Bărlad, aviatorul a fost viu felicitat de autoritățile locale și un număr public.

La meetingul din Alba-Iulia — precum ni se scrie — Maramureșul a fost reprezentat prin următorii: Din protopopiatul Ieudului: preoții Ion Birlea din Ieud și Mihai Hotea din Săliște. Din protopopiatul Vișăului: protopopul Ion Coman din Vișău-de-jos și Mihai Iuga, preot în Vișău-de-mijloc. Din protopopiatul Marelui: preoții Nicolae Dorog din Breb și Andrei Serbac din Desești. Din protopopiatul Sighetului: protopopul Ioan Dorog din Sat Slatina.

Protopopiatele Izei și a Cosăului n-au fost reprezentate prin nime, asemenea din orașul Vișău-de-sus s-a fost nime. Dintre inteligența din Sighetul Maramureșului, advocații: Dr. Ilie Mariș și Dr. Tit Doros. Dintre țărani din Ieud: Petru Bălea Băltăianu, Ștefan Mariș, Ștefan Pleș a diecții, Găvrilă Hotea; iar din comuna Breb: Ion Pop lui Laurențiu și încă trei țărani. — Cor.

Între telegramele de aderență la acest meeting este și a protopopului districtului Persecului, care este următoarea: «Salutul alor 10 mil de lângă mormântul lui Bărnăuțiu, al cărui spirit și geniu să planeze congresul de Alba-Iulia. Nepoții lui demni în frunte vor lupta pentru limba bisericească și neam. «Astra ferar nomenque erit indelebile vestrum.» — Papiriu, protopopul gr. cat.

Întru pomenirea martirilor Matei Lazu din Sălciva și Tovie Madinea din Teia — artieriști, cari și-au plătit cu viața eroismul pentru salvarea lugojenilor nenorociți prin potop — s-a celebrat Duminecă în 9 Iunie c. st. n. în biserica gr. or. română din Lugoj, un parastas. La ceremonialul funebru a pontificat P. O. D. Dr. G. Fopoviciu, prot., asistat de mai mulți preoți. Reuniunea de cântări a executat cântările de parastas cu mult sentiment. A asistat la acest act întreaga ofiterime de artilerie și hovezi, în frunte cu colonelul A. Unschuld, primarul orașului d-nul Dr. D. Florescu, oficialii comitatensi etc. — j.

Alegerea de învățător. Din Lugoj ni se scrie: Duminecă, în 27 Mai c. st. v., a fost ales de învățător definitiv la școala capitală gr. or. română din Lugoj d-nul Gheorghe Onaie, inv. în Chișinău, cu 172 voturi față de d-nul Gheorghe Parvu, inv. în Cheverez-Mare, care a primit 40 voturi. Alegerea a decurs în suficientă liniște și ordine. Laudă protopopului!

Accidental mortal al unui aviator. Din Reims se anunță: Alaltăseară aviatorul Dubrenil făcea evoluțiuni pe câmpul din Betheny, având în aparatul său încă un pasager, anume Visseur. Pe când aeroplanul era la o înălțime de 60 metri, a căzut. Pasagerul a fost ucis iar aviatorul rănit grav.

Știri mărunte. Din Viena se anunță: Regele Nichita al Muntenegrului s-a înapoiat eri acasă.

— O explozie a avut loc eri noapte în localul pentru cântărirea prafului de pușcă din Steinfeld (Austria). Au explodat 1000 chilogr. de pulbere, nimicind total întreaga clădirea.

— Aviatorul Kimmerling a căzut lângă Mourmelon cu aeroplanul dela o înălțime de 1000 m. Atât aviatorul cât și pasagerul, ce-l avea în aparat, au murit pe loc.

— În Pinkerfeld (Austria) a murit un individ Geza Naryaza, care toată viața a trăit ca cerșitor din mila unora și-a altora. După moarte au fost aflate la locuța lui sărăcăcioasă bancnote, hârtii de valoare și bani în aur în sumă de 150.000 cor.

Din Brașov și Tăra-Bârsei.

Inimosul nostru prietn și colaborator, d-nul Dr. Horia Petra Petrescu, a avut gândul bun să țină zilele aceste în Cluj, Blaj și Brașov câte-o conferență, al cărei venit material să fie destinat pentru Românii năpăstuiți prin potopul grozav din zilele trecute. Un scop mai nobil în zilele aceste de grea încercare pentru frații noștri bănăței nici că se putea închipui! Deși conferența a fost aranjată în toată graba, o mare parte a publicului brașovean a urmat apelului publicat și cei cari am participat la conferența de eri seara am dus cu noi nu numai sentimentul unei datorinți împlinite față de fratele năpăstuit, ci și plăcerea de a fi ascultat o distractivă și în același timp instructivă conferență despre puterea culturii poporului german. Simpatice conferențiar ne-a preumblat timp de o oră prin orașele Eisenach (Wartburg), Weimar, Lipsca și Berlin, dându-ne un concis tablou despre trecutul și prezentul cultural al acestor patru focare de știință ale Germaniei. Conferența a fost însoțită de câteva reușite proiecțiuni cu schiopicoul. Terminând d-nul Dr. Horia Petrescu a fost viu acclamat și felicitat.

Aflăm cu plăcere, că și venitul material a fost multănit. S-au adunat vre-o 170 coroane.

Punerea pietrii fundamentale la biserica gr. or. din Purcăreni. Zilele trecute s'a săvârșit în comuna Purcăreni (tractul Brașov) sărbătorescul act al punerii pietrii fundamentale, pe care se ridică acum noul lăcaș dumezeesc, pentru construirea cărăia de 12 ani de zile parohiei gr. or. al respectivei comune, la inițiativa preotului local Toma Giurgiu au adunat ban la ban, ajungând astfel la suma necesară pentru începerea clădirii. Actul sfințirii s'a săvârșit de cătră delegatul arhiepiscopesc, protop. tractual Dr. Vasile Saftu asistat de preotul local Toma Giurgiu și preoții comunelor vecine: Ioan Bogdan, Dum. Manole și Iordan Curcubăță. Au fost de față o mulțime de poporen, cari din cuvântările ținute cu acest prilej, au cules cele mai bune și frumoase învățături. La temelia sfântului lăcaș s'a depus următorul

Act comemorativ.

Cu ajutorul lui Dumnezeu Tatăl Fiul și sfântul Duh punem azi peatra fundamentală la această biserică, în zilele Domnitorului nostru împărat și rege Francisc Iosif I. — Cu aprobarea Excelenței Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, cu binecuvântarea protopopului Dr. Vasile Saftu și a parohului Toma Giurgiu.

Noi Românii din Purcăreni, cu cheltuiala noastră, sub conducerea parohului nostru Toma Giurgiu, președintele comitetului și sinodului parohial, cu osârda epitropilor George Țigoiu și Ioan Dârjan și a membrilor din comite; fiind în acest timp învățători la școala noastră confesională gr. or. română Nicolae Stancu și Ioan Grama.

Am început să zidim și din temelie să ridicăm această biserică în anul dela mântuirea lumii 1912, în luna lui Malu în a 15-a zi, fiind planitor arhitectul Pamfilie, meșter al zidirii Ioan Voicu și arhitect supraveghitor George Dașoiu.

Și vom zidi pe locul unde a fost biserica veche de peatră. Și vom ridica această biserică, ca să fie nouă și urmășilor noștri în veci lăcaș sfințit, în care să ne adunăm noi și următorii noștri spre a asculta folositoare învățături în el propoveduite, cari ne vor lumina mîntea, ca să știm ce să credem, ce să facem și cum să facem.

Să înălțăm pururea rugăciuni de mulțămită cătră părintele ceresc pentru toate facerile sale de bine revărsate asupra noastră.

Consemnarea cu numele fiecăruia, cât a contribuit până acum pentru zi-

direa bisericească, aceluși la acest act comemorativ se va pune în cutie, sub peatra unghiulară ca semn deobligator, pentru cei acum în viață și acelor ce vor urma, că toți vom ținea cu toată tăria la legea strămoșească și pururea în acest sfânt lăcaș vom rosti rugăciuni numai în frumoasa noastră limbă românească. Amin!

Dr. Vasile Saftu m. p. protopop. Toma Giurgiu m. p. paroh gr. or. rom. Gheorghe Țigoiu m. p. Epitrop. Ioan Voicu m. p. anteprenorul bisericii. N. Stancu m. p. învățător și cantor. Ioan Grama m. p. învățător.

Din Săcele primim următorul răspuns la întrebarea din n-rul 106 al ziarului nostru:

Stimate d-le Redactor. În n-rul 106 al «Gaz. Tr.» din anul curent cineva din Săcele pune întrebarea, că ce motive ne-au îndemnat, ca să dăm ordin să se tragă clopotele la venirea în comuna noastră Satulung, a episcopului ev. luth. — și nu calvin cum vi-s'a dat informația.

Răspundem: Totdeauna când capul bisericii noastre ortodoxe rom. a venit în Satulung, parohii protestanți luterani au tras clopotele și s'au prezentat în corpore, de l-au felicitat pentru buna sosire. Și tot astfel am procedat și noi parohii ortod. rom., când capul bisericii ev. luth. a venit în comunele noastre. E curioasă interpretarea informatorului d-voastră, când cătrărește sentimentele noastre naționale cu acest act cerut de buna civiuită. Avem convingerea, că sentimentele noastre naționale sunt destul de cunoscute atât în Săcele, cât și ceva mai departe. Iar ceea-ce am făcut, n'a fost altceva decât aplicarea vorbeii românești, că cineasta cineasta așteaptă.

Primiți d-le Redactor asigurarea stimei noastre. Satulungul Săcelelor 21 Maiu 1912. — Victor Popea, paroh, Petru Leucă, paroh.

Am dat loc cu plăcere acestei declarații. Observăm însă, că în situația de azi, când politica noastră, așa cum noi o înțelegem ca chestiune principiară stă în strânsă legătură cu chestiunea culturală și bisericească, și mai ales când vedem, că prin biserica maghiară se plănuește un atentat la naționalitatea noastră și când mai ales nici bisericile ungurești nu trag clopotele la venirea unui episcop reformat — nu e corect din punct de vedere național ca noi să dăm espresione de deosebire stimă și reverință față de oficialitatea (nu persoana) unei biserici, care urmărește o politică contrară limbei și naționalității noastre.

Economie.

Expozițiile de vite ale Reuniunii rom. agricole sibiene.

Activată în 1888, Reuniunea agricolă sibiiană în cei 24 ani al activității a aranjat, în afară de cele 6 expoziții de copii, 5 de poame, 2 de oi și 1 din industria de casă (lucru de mână femeesc), 20 expoziții de vite de prăsilă (bovine), împreunate cu împărțire de premii în bani, sau în total 34 expoziții. Deși cu mijloace modeste, dacă nu i s'ar fi restrâns cercul de activitate la un singur comitat, Reuniunea agricolă, judecând după isprăvile făcute în comitatul Sibiu, ar fi schimbat întreagă fața economului român.

Scopul expozițiilor de vite nu este atât de a da economilor ocaziunea de a-și prezenta vitele lor de rasă și de perfecțiune, ci mai mult de a-i deprinde la nobilă emulațiune, și îndemna, mai ales prin împărțirea de premii în bani la o prăsiere mai rațională și la o îngrijire mai bună a vitelor și a prepara astfel și pe economul român, ca să poată și el participa și concura la târguri și expoziții mai mari, cari se țin în locuri centrale.

Expozițiile de vite s-au ținut la 1890 în Rășinari, la 1891 în Tilișca, la 1892 în Avrîg, la 1893 în Pianul român, la 1894 în Săliște, la 1895 în Apoldul român, la 1896 în Fofeldea, la 1897 în Boița, la 1898 în Sebeșul-săseș, la 1899 în Sibiu, la 1900 în Mercurea, la 1901, în Hlimbav, la 1903 în Racovița, la 1904 în Răhau, la 1905 în Veștem, la 1906 în Săsciori, la 1907 în Săcădate, la 1908 în Șura-mare, la 1909 în Marpod, și la 1911 în Săcel. Expoziții de vite nu s-au ținut singur în anii 1888, 1889, 1902 și în 1910.

Premiile împărțite la aceste expoziții dau suma de cor. 4.746 și a-nume în 1890 s-au împărțit cor. 126, în 1891 și 1892 câte cor. 260, în 1893-1897 câte 200 cor. în 1898 cor. 500, în 1899 cor. 400, în 1900, 1901 și în 1903-1908 câte cor. 200, în 1909 și 1911 câte cor. 300.

Cum, conform programului de lucru al Reuniunii, cea mai de aproape expoziție de vite de prăsilă se va aranja în comuna Sebeșul interior, comitetul central s'a adresat cătră primăria comunală de acolo cu rugămîntea, ca, în conțelegere cu oficiul parohial, să convoace de urgență o conferință a bărbăților fruntași din localitate și din comunele învecinate, în care, delibărându-se asupra acestei afaceri de interes general economic, să se hotărască ziua, luna și locul ținerei expoziției. să se aleagă comunele, al căror locuitori să fie admiși cu vitele la expoziție, să numească persoanele, cari ar fi să între în juriu și să institue de pe acum un comiteț aranjator local, cum și câte o auchetă în fiecare comună admisă, care luând a mână afacerea, să lumineze poporațiunea asupra scopurilor urmărite, să fundeme la buna îngrijire și hrănire și la ținerea în curățenie a vitelor, cu cari să ia parte la expoziție.

Cunoscând zelul cătrăruilor noștri din partea locului și dragostea ce i-o poartă țărânului român, speranța ne nutrește, că și această lucrare de interes obștesc va contribui la înmăltuirea avutului nostru național.

Sibiu, 1 Iunie 1912. Vic. Torțășianu secretarul Reun.

Cărți și reviste.

Țara Nouă. A apărut nr. 7 și 8 al excelentei reviste lunare, științifică-literară Țara Nouă în București. Din articolii valoroși ai revistei relevăm: România și Armăni față de Patriarhie și Greci etc. de Ilie Bărbulescu, prof. la univ. din Iași. — Chestiunea bisericească în Bucovina de T. V. Stefanelli. — Dezertorul (schifă din Bucovina) de Em. Grigoriuța etc. Dăm azi la foită din această revistă articolul: Românii în Canada.

Abonamentul revistei este pentru Austro-Ungaria 10 cor. Redacția și administrația: Strada Arcului 5.

A apărut revista literară ilustrată săptămânală «Conservația» Nr. 23—1912. cu următorul cuprins: Ion Agărbicean: Căsnicia lui Ludovic Petrescu, nuvelă, M. Săulescu: Ce multe lucruri triste, poezie. Vasile Stoica: Din greșală, schiță, traducere. Radu Mărgean: Nu mă privi... poezie. Ion Dragoslav: Ionel cel fără frică, poveste. A. Fogazzaro — D. Tomescu: Misterul poetului, roman. *Basarabia. Ghicitori. Ilustrații. Abonamentul e 12 cor. la an. Intre abonații, cari își plătesc abonamentul înainte pe un an întreg, sortează la sfârșitul anului opt biblioteci a 25 cor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta 11 Iunie. Adunarea comitatului Pesta a primit cu 47 voturi majoritate o propunere, prin care se desaproabă procedura guvernului esprimându-i-se neîncredere și invitându-se casa magnatilor să ia poziție contra proiectelor votate cu forța de camera ungară. O rezoluție analogă a votat și comitatul Heves.

POSTA REDACȚIEI. Aurel Spineanu, teolog. Societatea «In Micu Cl.» ne scrie să-ți trimitem «Gazeta», dar nu spune unde? Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisco & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brotea.

Heinric Lang Atelier fotografic artistic BRAȘOV, 52 Strada Porții Telefon 443. Specialist în fotografii de copii la minut. Fotografii în grupe pentru societăți, școli și familii. Tablouri și albume. 178, 21—40.

M. NEUMANN Fondat la 1845. Vestminte pentru domni, băieți și fete, gata și la comandă și familie. TAILLEUR. Furnisorul curții imp. regale și cameriale. BRASOV.

ADMIRABIL
de plăcută e curăţania rufele spălate ca (5).
SĂPUNUL
Sunlight

Săpunul SUNLIGHT este un fabrica absolut curat, e este cu deosebite potrivit pentru orice spălat. La rufe mari e foarte cruţător şi neîntrecut pentru spălătul stofelor fine.
LEVER & Co., Wien III.

Avis.

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoştinţa On. public, că am instalat în Blunăna Strada Schulmeister Nr. 25

O brutărie de pâne, transele, cornuri şi prăjituri de luc, după sistemul cel mai modern.

Deoarece conducerea acestei întreprinderi am incredinţat-o unui specialist expert, mă află în plăcuta poziţie de a lifiera pâne şi prăjituri de **calitatea cea mai bună prima.**

Ca specialitate produc o **pâne de Malz fără cartofi** care se prepară din făina de malz anume pentru această pâne care este foarte cu gust şi uşor de mistuit. Se recomandă şi din punct de vedere dietetic.

De o cercetare numeroasă se roagă cu toată stima

TELEFON 185.

Carl Neustädter.

Localităţile de vânzare:

In cetate Filiala proprie Târgul cailor. Nr. 34.	Carl Gebauer, magazin de delicatose str. orfanilor.
E. R. Fernengel, magazin de delicatose, Str. Hirscher 1.	Izsák Jakab, băcănie strada neagră Nr. 23.
Othmar Trentina magazin de delicatose, Târgu inului 34	Gál Albert, băcănie magazin de delicatose strada Porţii 50.
Julius Neustädter, Băcănie str. Hirscher Nr. 25.	Király Albert, magazin de delicatose Bulevardul Rudolf 5.

Scheiu:

Georg Fleischer, Strada Cate-rinei Nr. 9.	Carl Reisenaver str. prundului 19
	Josef Jellinek str. prundului 17

Blumina:

Georg Schmidts, Str. Fântănei Nr. 15	Dietz Károly, Str. Fântăni 23
Kovács Pál, Str. Spitalului mi-litar Nr. 1	Székely András, Str. Mori. 4
Christel & Sohn, farmacie Str. Fântăni 17	Fabián Mihály, conditor, Str. gări 37.

Braşovechi:

Andreas Kraus, Str. lungă 21.	Herz Miksa, Stradalungă 88.
Carl Sift, Strada lungă 101.	

In Editura Tipografiei şi Libăriei „DOINA“ din Beiuş a apărut

„FOILETOANE”

De ALEXANDRU CIURA.

Un volum elegant şi bogat care va face plăcere amatorilor de o lectură selectă.

Preţul Cor. 1-60+10 h. vorto. Pentru România Lei 180+20 p.

Comandele să se adreseze Libăriei „DOINA“ in Beiuş (Belényes) Ungaria.

Zilnic cafea prăjită cu propria prăjitorie.

Am onoarea a aduce la cunoştinţa on. public că-i stă la dispoziţie in cantităţi mari zarzavaturi, trufanda proaspete zilnic, cu preţ ieftin on muştirii.

FRAȚII GINGOLD

Strada Hirscher 4. — Casa proprie. — Telefon 316.

Articeli de băcănie, dulceţuri, fructe sudice, făină, zarzavaturi, trufanda, sardine, con-
:: — — serve en gros. — — ::

Deposit mare de zaharicale. Marfa dela 140—2 coroane.

Mare deposit de Stollwerck şi Karamele.

Zilnic somn proaspăt. Peşte sărat en-gros.

Mare deposit de făină.

Mare deposit de făină.

GEORGE SZÖCS

croitor civil şi militar

BRAŞOV, Strada Mihael-Weiss Nr. 10.

case proprie.

— TELEFON 488. —

Deposit de cele mai nouă **stofe indigene** şi din **streinătate.**

Serviciu prompt!

Preţuri solide!

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei”,

se pot face ori şi când pe timp mai îndelungate sau lunare.

Adminstr. „Gazetei Transilvaniei“.

Ghete cu călcăe de gumă

Veritabil
Benson

Pradă famosă.

Subscrisul are onoarea a aduce la cunoştinşa On. public din oraş şi împrejurime, că lucrez haine bărbăteşti, croială modernă, după o praxă îndelungată, şi-l roagă a-l onora cu comande. Reparaturi cu preţ ieftin.

Fridolin Kari Jirkovsky junior croitor bărbătesc.

Braşov, Târgul Cailor 14 etaj I.

Odăi frumos mo-bilate se în-chiriază lu-

nar, sau cu ziua cu preţ ieftin în

Villa Kertsch.

Depositul principiul in Braşov de maşini de scris

Stoewer

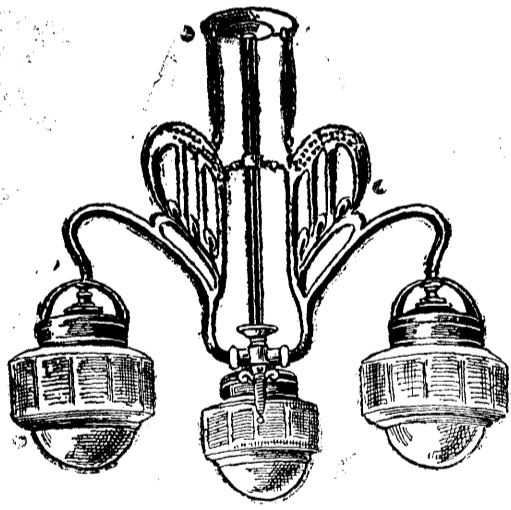
se află la librăria Eduard Kersch ner, strada porţii Nr. 21.

Toate intensiile pentru scr cu maşina, calitate foarte bun Mare deposit de recquisite de scr

Policandre pentru gaz cu lumină Graetzin

cu preţuri originale ale fabricei şi bec veritabil graetzin, cu toate trebuincioasele părţi constitutive, schimbarea celor stabili in pendente recomandă

175. 1—12.

Jekelius & Stotz

magazin de sticlărie şi porcelan.

A V I Z.

Am onoarea a aduce la cunoştinţa On. public din oraş şi împrejurime că la magazinul meu de haine pentru bărbaţi, copii şi băeţi din Târgul inului Nr. 33 (Palatul Czell) am înfiinţat şi

o secţie de haine pentru fetiţe

după modelele oraşelor mari, cu haine de primăvară confecţioaate din cele mni fine şi moderne stofe. In privinţa calităţii şi preţului pot concura cu ori şi care magazin din capitală.

Totodată anunţ On. public, că mi-a sosit pentru sesonul de primăvară

Haine de bărbaţi, băeţi şi copii

moderne şi mă rog a vizita magazinul fără obligament de a cumpăra.

Recomand afacerea mea bunăvoinţei şi sprijinului On. public.

Cu toată stima

N. P. Godmann Succesor

Samuel Lipot.

Târgul inului Nr. 33 (palatul Czell.)

515,1—30